

(E) برخه: د میوو او مغز لرونکو د
حاصل اخستل

لومړی لوست: د انګور تولید یا محصول

اصطلاح گانی

د انگور دانه Berry

د جوانی خلاصیدل Bud break

د میوی بسکاره کېدل Fruit set

د انگور دانی رنگ تغیر Veraison

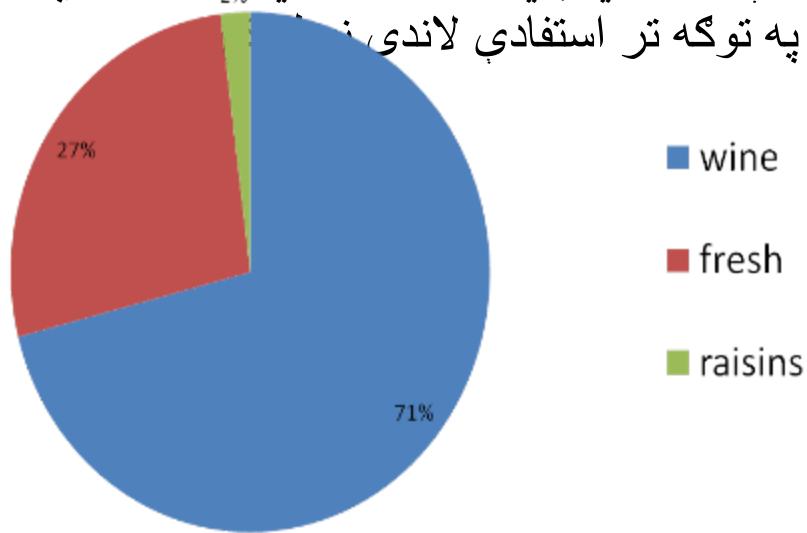
- د انګور نبات له زرگونو کلونو څخه را په دیخوا کښت او کرل شوی دی او د یوه مهم نبات په توګه د انسان په رشد او انکشاف کي شمېرل کېږي.
- - انګور په اصل کي له ترکي هیواد نه منشا اخسته ده چې اته زره کاله دمخه تارخي قدامت لري.
- پخوانیو مصریانو او یونانیانو انګور د تازی میو لپاره او همدارنګه د شرابو لپاره کښت کاوه.
- د انګور تولید او کورني کیدل (اھلي کیدل) وروسته شمالي افريقي، اروپا او شمالي امريكا ته پراخوالی پيدا کړي دي.

- د بوتانيکي پلوه انگور یوه غوبنته لرونکي (berry) ميوه ده او په تاكونو کي د خو کلونو (perennial) لپاره راتوكيري.
- غوبنینه ميوه (berry) له هغې ميوې څخه عبارت ده چې د جوس لرونکي وي او د هغې د غوبنین پوبن پواسطه پوبنل شوي وي.
- د انگور تاک د ۶ نه تر ۳۰۰ پوري خوشي وي.
- انگور مختلف رنگونه لري لکه قرمزي (crimson)، تور، تور آبي، زير، شين او ګلابي.

- د انگور میوه په زیاتو برخو کي تر استفادي لاندي نیول کېږي چې
خنې بې له لاندي ډول سره دي:

» جوس
» شراب
» کشمش
» سرکه
» د انگور د داني غوري
» مربا

» تقریباً ۷۱ فیصده د انگور تولید په نړۍ کي د شرابو لپاره په کار وړل
کېږي، په داسې حال کي چې ۲۷ فیصده بې د تازه میوي او ۲ فیصده بې د
وچې میوي په توګه تر استفادي لاندي نیول کېږي.

د انګور میوه په تاکي د خو کلونو لپاره رشد او نمو کوي او د هغې د نمو دوران د پسلۍ فصل په لوړیو کي پیل کېږي.

— د هغې لوړی مرحه د جوانې د خلاصیدلو (bud break) نه عبارت ده.

وری جوانې په تاکونو باندي پرسوب کوي چي بالاخره د پسلۍ په لوړیو کي ګل يا پانه له همدي جوانې څخه نمو کوي، البته د انګور د نوعې په پام کي نیولو سره او همدارنګه د منطقې او اقلیم په پام کي نیولو سره.

هغه انرژي چي جوانې د خلاصیدلو لپاره ورته ضرورت لري هغه انرژي نه عبارت ده چي د تیر شوي کال په نمو کي په تاکي زيرمه شوي وي.

ډير وخت نه تیرپري چي کوچنی پاني نمو کوي او د فوتوسنتیزیس (photosynthesis) د عملی لپاره اسانټيا رامنځته کوي.

- هر کله چي پاني په کامله توګه تشكيل شوي، له هغې نه وروسته گل کيدل پيل کيرزي.
- البته دا عمل د نوعي او حرارت درجي پوري اره لري، گل ورکول دوه يا دري مياشتني د جوانۍ خلاصيدو نه وروسته واقع کيرزي.
- گل ورکول هغه وخت پيل کيرزي چي د حرارت منځني درجه د ورخي ۱۵ نه تر ۲۰ سانتي گيراد درجي پوري وي.
- له څو مياشتو څخه وروسته خوشې تشكيل کيرزي، گلونه غتيرزي او د ليدلوا وړ کيرزي.

«د دې مرحلې په جريان کي، گرده افشاري (pollination) او القاح (fertilization) واقع کيري او د انگور ميوی هر دانه له یو نه تر څلورو پوري تخمونه تولیدوي.

«انگور د کامل ګل لرونکي وي يعني دواړه برخې نارينه او بسجینه يې لرونکي وي او کولۍ شي خپل ځان په خپله گرده افشاري کري.

«له یوه ګل نه بل ګل ته د گردي پاشر (Cross pollination) هم د انگور دوه نوعو په منځ کي ممکن دي او همدا دليل دی چې انگور په نړيواله سطحه پراخوالی پيدا کړي دي.

» له دي څخه وروسته چي القاح(fertilization) واقع شي د ميوی معلوميدل(Fruit set)، پس د انګور ميوه بنکاره کيرزي او د انګور داني غتيرزي.

» له دي څخه وروسته چي القاح(fertilization) واقع شي د ميوی معلوميدل(Fruit set)، پس د انګور ميوه بنکاره کيرزي او د انګور داني غتيرزي

» د ميوی معلوميدل له اقلیم او نوعی سره تراو لري، ولی عموماً انګور د می په میاشت کی بنکاره کيرزي.

» هو! همدا تکي د انګور د ژوند احتمالي اندازې د انګور د محصولاتو په تاکنه کي معلوموي.

» ولی د انګور نهايی محصولاتو اندازه اقلیم او د تاکونو سلامتیا تاکي او معلوموي يې.

» بنکته رطوبت، د حرارت لوړه درجه او د اوېو فشار هغه عوامل او فكتورونه دي چي د القاح شوو ګلونو شمير په جدي توګه کموي.

- د انګور په ژوندانه کي درشد او نمو اخري مرحله د په نامه سره يادېزې **Veraison**.
- يوه فرانسوی کلمه ده چي د انګور د داني رنگ تشریح کوي.
- په دي مرحله کي انګور په پير کمي اندازي سره قند لري ولی د زیاتو عضوي اسیدونو (organic acids) لرونکی وي.
- هرکله چي د انګور داني رنگ تغیر وکړ، پس انګور په نیمايی اندازي سره پخیرې او د هغې د پخیدو پروسه پیل کېږي.
- « دا عمل د ۴۰ نه تر ۵۰ ورڅو وروسته د میوی له معلومیدو نه واقع کېږي.

» د انگور داني له تكميل کيدلو نه وروسته د هغي
قندونه په نرميدو پيل کوي.

» له veraison څخه وروسته په شپن ورځو کي د
انگور داني په تيزی سره نمو کوي.

» د رنګ تغير (Veraison) همزمان د انگور په ټولو
خوشو کي واقع کېږي.

» د انگور داني کومي چي د تاک بیرون لوری ته دي او
د لمر په وراندي ھای لري لوړۍ له ټولو د رنګ
تغير مرحلې (veraison) ته ننوځي.

» د رنګ تغير په برخه کي لوی فكتورونه او عوامل د
اوبو له کمي او د چتر د اداري نشتوالي نه عبارت دی
 يعني " د پانو نسبت ميوی ته "

A. ددې مرحلې له تکمیل څخه وروسته، د انګور میوی حاصل اخستل پیل کېنې او انګور د پراسس لپاره ترڅو په فرعی تولیداتو بدل شي، اماده کېنې.

• د تاکونو لپاره ور انديز شوي ساحي تهيه او اماده کول مهم دي. د ساحي اماده کول د کښت نه يو کال دمخه پيل کيزي. د خاوري از ماينت (soil test) باید د کښت له فصل نه يو کال مخکي سرهه ورسيري ترڅو د خاوري د پي ايج pH، چوني او د هغي د سرو(کود) د ارتیاوو په برخه کي معلومات په لاس راورل شي.

- په هغه وخت کي چي د خاوري پي له ٥،٥ نه بنکته وي پس زراعتي کلسيم کاربونيت (limestone) استعمال کري ترڅو چي د پي ايج pH اندازه غونتنل شوي حالت (5.5 به 6.8) ته ورسيري.
- د کلسيم کاربونيت (limestone) استعمال باید د کښت کولو څخه د مخه صورت ونيسي ترڅو خاوره کي بنه حل شي.
- د هغو خاورو لپاره چي د هغې د تيزابیت اندازه زياته وي، ژوره قولبه کول او کلسيم کاربنات (limestone) سپارښته کېږي.

« د خاور از ماینست د سری ورکولو په
وخت او هم د تاکونو د لومړی کال د
ارتیاوو لپاره هم معلومات وړاندې کوي.

« حیوانی سره، که چیری شتون ولري نو د
مني فصل څخه دي مخکي دا چي په
پسلی کي تاک کرل کېږي، استعمال شي.

« د غوا پا اسپ د سری مناسبه اندازه د ۹ نه
تر ۱۱ متریک ټن پوري د ۵۰ هکتار پا
۲۲ نه تر ۳۴ کیلوګرامه په هر ۹ متر
مربع ځمکه کي ده.

- د ساحي اماده کول د کښت او کرنې څخه مخکي شامل دي په هموارولو، نم ويستلو (که چيري ورته اړتیا وي) سره ورکول او د خاوري تعديل کول دي (د خاوري له ازماپښت څخه وروسته)
- په دي مرحله کي دهکانان باید چي په جدي توګه خپله پاملننه د هرزه گیاوو په برخه کي ولري.
- څو نوعه د هرزه گیاوو وژونکي(herbicides) چي موثر او حفاظتي دي شتون لري چي د هرزه گیاوو د کنترول لپاره د خاوري د اماده کولو په وخت کي استعماليري،ولي په ياد باید ولرو چي دا هرزه گیاه وژونکي د تاک له کښت او کرنې څخه وروسته تر استفادي لاندي نه نیول کيږي.
- په هغه صورت کي چي امكان ولري، د هغې ساحي له تاکني نه مخنيوي وکړئ کومه چي د هرزه گیاوو د تهاجم لاندي وي، تردي پوري چي دا هرزه گیاوي په موثره توګه له بیننه ويستل شوي نه وي.

• په هغه صورت کي چي ساحه د نم ويستلو له پلوره د ستونزو لرونکي وي يا هغه ساحه وي چي زيم ولري، پس د کښت او کرني نه مخکي د او بو مgra ګاني او د هغې نم ويستل تنظيم کړئ.

- که چيري د نظر لاندی ساحه چمن لرونکي او له هرزه ګياوو څخه خالي وي، پس د ساحي د توپوگرافۍ په پام کي نیولو سره د کرني لپاره دوه لاري شتون لري.

« که چيري ورانديز شوي تاکستان د تپي په لمنه کي وي او يا هم په مايل لرونکي ځمکه کي وي او ګنګاليدنه د ځمکي د کتنې وړ موضوع وي، پس سيسټماتيک حشره وژونکي په مني کي په داسي حال کي چي ګياوي په فعال ډول سره نمو کوي، استعمالېدلې شي

- » گیاه و ژونکی (Herbicide) د قطار ساحي ته چيرته چي
تاکونه کرل کېزې، استعمالېزې.
- » د قطارونو منځ په چمن لرونکى شکل سره باقی پاتي کېزې.
- » په منۍ يا هم د پسراپې په لوړیو کي دا قطارونه قولبه کېزې
ترڅو چي چمنونه او د Ҳمکې پوبنونه له منځه لار شي او
خاوره شه زراعتي تهیه کړل شي.

a. په هغه صورت کي چي وранديز شوي تاکستان په نسبتي سطحه او يا هم لري مايلی خمکه کي قرار ولري، پس په داسي وضعیت کي د خاوری تخریب او کنگالیدنه يو جدي ستونزه ده، په داسي حال کي چي د آهک (lime) استعمال لازم وي، پس ساحه باید چي په منی کي قولبه شي او نبات په ژمي کي په هغي کي کښت کړل شي ترڅو چونه په بنه توګه حل شوي وي.

» د قولبي څخه یوه اونى مخکي سيستماتيك هرزه وژونکي (سيستماتيك هربىسايد) استعمال کري ترڅو چي رېښي درشد په حالت کي د ځمکي لاندي(rhizomes) هرزه گياوو ساقي د څو ګلونو لپاره له منه یورل شي .

» اکثره علف که چيري د اگست میاشتی په نیمايی کي او د سپتمبر میاشتی په نیمايی کي کښت کړل شي پير بنه ځای په ځای کېږي.

» د ۱۵ کيلوگرامه حقيقي نايتروجن استعمال په ۴۰ هكتاره ځمکه کي البه د نبات د کښت په وخت کي کيدلى شي چي د نبات رشد مست کري.

• د خاوری نهایي اماده کول او تهیه کول باید د پسلی په لومريو کي هر کله چي خاوره د کار کولو لپاره اماده وي، عملی کړل شي، دا به غوره وي ترڅو چي د مارچ او په اخر او د اپريل میاشتني په لومريو کي صورت ونیسي.

- د ځمکي له قولبه کولو څخه وروسته ځمکه ماله کړئ او غوبښتل شوي سره د تاکونو د ځائي په ځائي کولو څخه مخکي استعمال کړئ.

- که چيري د ځمکي اماده کول د پسلی په لومريو کي مصلحت وي، دا کار باید د خاوری د کاملې وچیدني مخکي نه باید چي عملی شي.

- که چيري په خاوره کي ډير زيات زيات زراعتي کار او او به ورکول صورت ونیسي، پس د اماده کيدلو ګټي له منځه لاري شي او د خاوری جوړونکي به صدمه وګوري

• تاکستان باید په داسې شکل سره دیزاین کړل شي چې
لاندې موخي یا هدفونه پري حاصل شي:

• د خاوری له کنګالیدنې نه مخنيوی وشي (يو پير مهم هدف یا موخه
ده).

• د Ҳمکي ساحه په اقتصادي توګه تر استفادې لاندې ونيول شي.

• د تاک حاصل ورکول په غوبنتل شوي حد سره وي.

• وسيلي په موثره توګه وکيدلى شي په تاکستان کي کار وکړي شي.

• د تاک د عملې کرنو اداره په درسته توګه په هغې کي صورت ونيولی
شي.

- د تاکستان قطارونه باید چې مستقیم او نیغ وي ترڅو چې شبکي قوي او استواره وي.
- په میلان لرونکي حمکه باندي، قطارونه باید چې له یوه لوری د سلوب(slope) په مقابل کي له یو لوی نه بل لوری ته په عمودي شکل سره په مستقیم خط لوری (perpendicular) باندي قرار ولري .
- که چيري لازم وي تاکستان باید په بلاکونو وویشل شي ترڅو چې د ځنیو فشارونو په وړاندی تاب ولري.
- په هغه صورت کي چې د خاوری کنګالیدنه شتون ونه ڃري، پس دا به غوره وي چې قطارونه له شمال نه د جنوب په استقامت جوړل کړل شي.

« دا نوعه لوری انتخابول (orientation) د روښنایي مساوی ويشل د تاکستان په چتر کي برابروي او د حاصل ورکولو کي بهبود ورکوي او د انگور د داني په کيفيت کي عده رول لوبوي.

« د وړاندیز شوي تاکستان په جوړولو سره د قطارونو په منځ کي فاصله، د شبکي سیستم او وسایل کوم چي په تاکستان کي کاريزي، یو له بل سره تراو لري.

» د قطارونو په منځ کي فاصله پريښودل د ۲،۷ نه تر ۳ مترو پوري عامه ده چي عموماً دا کار درست دی، ولی د ۳،۳ نه تر ۳،۷ پوري فاصله پريښودل د قطارونو په منځ کي بنایي د آرایشي سیستمونو (training systems) د ویش لپاره د یوه تاک په برخه کي ضرور وي.(مثلاً په جینوا کي).

» د ۴ مترو په اندازه فاصل پريښودل د وروکي تاکستان د قطارونو په منځ کي رضایت بخښونکي دي، ولی د تجارتی عملیاتو لپاره دا اندازه دېره بندی لاسي ده.

» عموماً، په هره اندازه چي د قطارونو په منئ کي فاصله زياتوالی پیدا کوي،
نو حاصل بي په يو هكتار حمکه کي کموالی پیدا کوي.

» د تاکونو په منئ کي فاصله په اندازه د ٤، ٢ مترو انتروال سره د حاصل د
منئي حد د شرایطو لپاره رضایت بخښونکي ثابت شوي دي.

» هرڅوره چي فاصله سره نژدي وي نو په خاصو شرایطو کي حاصل لوړ
وي.

» د انگور ځني کلتوارونه چي ضعيفه نمو لري، مثلاً دلاور(Delaware)،
ځني فرانسوی (Seyval Chambourcin او) دوه رګه ، ځني د شرابو تاک
نوعي (vinifera) بنائي نسبت Concord ته يو له بل سره نژدي وکړل
شي.

» په عمومي توګه له هغه تاکستان څخه په لوړه کچه حاصل په لاس راغلى
چي د ۱۲۰۰ تاکونو لرونکي په يو هكتار حمکه کي وو.

» د دي لپاره چي دا قطارونه نیغ او عادي جور شوي وي، پس د پیل يا مستقیم خط یوه نکته د مزرعي په حاشیه کي چوره کړئ.

» د پیل او پای په دوارو تکو کي دی خط وویستل شي لرگی په کي نصب کړل شي.

» په عمومي توګه، دا لرگی د غوبنېتل شوو فاصلو په نظر کي نیولو سره ځای په ځای کېږي ترڅو چي قطارونو سره د استقامت بندی په برخه کي مرسته وکړي.

» له یوه لرگی نه بل لرگی ته د لیدني له مخي کولي شو اضافي لرگی هم د خط په اوږدو کي ځای په ځای کړو.

» یو ماهر کس کولي شي چي د تراکتور پواسطه د مستقیم خط په امتداد مخکي د رسم ویستلو څخه سرته ورسوی او د انګورو د قطارونو لپاره لوړمني لختي يا ویالي برابري کړي.

» مختلفي تګلاري شتون لري ترڅو چي قطارونه په موازي توګه له لوړۍ خط سره یا لوړۍ قطار سره ایجاد کړل شي.

» یوه ساده لاره دا ده چي عمودي خط په مستقيم خط (perpendicular) باندي هر یو قطار رامنځته شي.

» لوړۍ یو لرگی په اندازه د ۹ مترو د قطار د انجام څخه وړاندی نصب کړئ.

» وروسته یو لرگی د ۱۲ مترو په اندازه د لوړۍ خط (baseline) له انجام نه وړاندی په فرضي عمودي خط باندي نصب کړي.

» د ۹ او ۱۲ مترو په منځ کي د زاوي فاصله اندازه کړي.

« که چيري فاصله ۱۵ متره وه، پس فرضي خط درست
دي او د ليدني پواسطه پراخوالی پيداكوي.

« که چيري داسي نه وي، پس د ۱۲ مترو بنودونکي ته
حركت ورکړئ، د ۹ نبنياني ته حرکت مه ورکوئ
ترڅو چي د لرګيو منځ کي فاصله ۱۵ متره شي.

« لرګي د دوهمي اندازې په اساس په درستو انټروالونو
سره ورته حرکت ورکولی شي ترڅو چي پيل او پاي د
قطار مشخصه کړل شي.

« دا پروسېجر به خو څلی تکرار شي ترڅو چي د
غوبنټل شوو قطارونو شمير په نښه شي.

» یوه خاده په غوبنتل شوي انټروال اندازې سره د تاکونو په منځ کي په کار ورل کيدلى شي ترڅو چي د تاکونو په منځ کي فاصله د کښت او کرنې په وخت کي وښودل شي.

» هرڅومړه چي د هغه ځنځير په کار ورل چي د رهبری نښاني په انټروالونو کي ولري، نو دير زيات دقیق ثابت کيري.

» دا مهمه ده ترڅو چي د قطارونو په انجام کي کافي فاصله د کښت لپاره د ماشین الاتو پواسطه پريښودل شي.

» د هر یو تاکستان په پاڼي کي که چيري ځمکه په اندازه د ۷،۶ نه تر ^۹ پوري قولبه شوي نه وي يا ځمکه لوړه (headland) باقي پاتي شوي وي، کفايت کوي .

» د تاکستان په اطرافو کي د کافي فاصلې پريښودل هم مهم دي ترڅو چي وسایل په اسانۍ سره حرکت وکولی شي.

» که چيري قطارونه د شپږو نه تر اوو مترو پوري طول ولري پس خیبانونه به تقریباً ۱۵،۰ کیلومتر انټروال سره د تاکستان د تنظیم او اداري لپاره کفايت وکړي.

• خوان تاکونه په کامل اختیاط سره لاس په لاس کرئ،
ترخو چي وچ نه شي او د نورو ضررونو نه مختنیوی
وشي. مثلاً هغه تاکونه چي نوي له نرسري څخه په لاس
راورل شوي يا نور کښينول شوي دي د دوي په برخه کي
باید اختیاط وکړي شي.

- که چيري داسي وي چي تاکونه په ژمني خوب کي يا
استراحت (dormant) دوره کي ونه کرل شي، پس دا
تاکونه په یوه مناسب ځای په مناسبه درجه د حرارت کي چي
صفر سانتي گريد ده او نسبي رطوبت یې لوړ وي ځای په
ځای کړئ ترخو چي دهفي د کښت وخت را ورسپري.

- که چیري مناسي اسانتياوي شتون ونه لري، پس تاكونه په پير اختياط سره په موقتي موقعیت(heel-in) کي حاي په حاي کري.
- هغه نباتات چي په موقتي توگه(heel-in) حاي په حاي کريي باید په کندو يا خندقونو کي داسي حاي په حاي کرل شي چي د نبات پورتنى قسمت پورته حاي ونيسي(نبات نیغ وي).
- رينيي د خاوري پواسطه وپوبنئ او خاوره بنه تخته کري.
- که چيري خاوره په کافي اندازي سره مرطوبه نه وي، پس د حاي په حاي شوو تاكونو لپاره او به ورکري ترڅو چي د رينو له وچيدو نه مخنيوي وشي.
- تاكونه له دي نه وروسته په مناسب وخت کي دائمي حايونو ته انتقال کري.

- د تاکونو ریښي د استراحت په حالت کي د دوه نه تر درې ساعتو پوري مخکي له کښت نه په اوبو کي غوته کړئ. دا عمل د تاکونو د ژوندي پاتي کيدو مودې ته زیاتوالی ورکوي.
- د پسلۍ لوړۍ دانګور د تاکونو د خښولو لپاره یو مناسب وخت دی.
- د انګور په برخه کي د منی کښت نه سپارښت کېږي. دا چې دا نوعه تاکونه په لوړیدو کي د ژمي له کبله له تکلیف سره مخامخ کېږي.
- که چیري داسي وي چې تاکونه حتماً په منی کي وکړل شي، پس په اندازه د ۱۰ نه تر ۱۵ سانتي مترو خر پشتی باید په بیخ یا قاعده کي دي شخم ووهل شي. او یا که چیري هغه ملچ کړل شي ترڅو په دي ترتیب سره تاکونه د پېړي یخنی په وړاندی او لوړید په مقابل کي ورسره کومک وشي.

- له ریبنو څخه بناخونه مه لری کوي، یوازې ماتې شوي برخې او له منهه تللي برخې يې لری کړئ.
- ریبني بنه خښي کړئ او دا من وسی چې ریبني د کندي په تولو برخو کي بنې ويشل شوي دي.
- دا چې د غذایي موادو اکثریت د نبات په ریبنو کي زیرمه کېږي نو د ریبنو سیستم تر ډیره حده باید درست او صحیح ځای په ځای کړل.
- په عادي توګه هغه تاکونه چې له تجارتی نرسري څخه پیرودل شوي وي، بناخونه يې پري شوي وي، ولې که چير بناخونه يې پري نه شي، پس هغوي باید د نې cane پواسطه چې د بناخ پري کولو اله ده بناخونه يې پري کړل شي.
- په هغه وخت چې د تاکونو ریبني ځای په ځای کېږي او له یوهای نه بل ځای ته ورل کېږي باید چې رطوبت ولري.

— قلمه شوي تاكونه باید په کنده یا خندق کي دقلمي له همبست (graft union) سره څوسانتي متره پورته د خاوري له خط نه ځائي په ځائي شي او خاوره باید د رېښي په شاوخوا تخته کړل شي.

» له دي نه وروسته چي خاوره کښيناسته پس د قلمي همبست (graft union) باید د ۵ نه تر ۷ سانتي مترو پوري د خاوري له خط نه پورته ځائي په ځائي شي.

» که چيري قلمه په دير ژور ډول سره کښينول شي پس پيونډک (scion) په رېښي ويستلو پيل کوي او د روټستاک مقاومت د phylloxera په وراندي له منځه ځي.

» غير قلمه شوي تاكونه باید د زور لرگي له همبست سره او ساقۍ یا نويونۍ (canes) سره د خاوري په خط کي ځائي په ځائي شي.

— د کرلو لپاره، مستقیم لبنتی په اندازه د ۲۵ نه تر ۳۰ سانتي مترو پوري ژور قولبه کړئ.

« داد دا ژوروالي د ریښې لوی سیستم پرته له دي چې ریښې په یوه وروکۍ سورۍ کي متراكمي شي، او ټول شي، په خپل ځان کي ځای په ځای کوي.

« ریښو ته بنه انشار ورکړئ او ریښې تر شپږ سانتي مترو پوري د خاوری په مخ (topsoil) و پوبنۍ او خاوره بنه تخته کړئ.

« د دي لپاره چې د لبنتي له بنویدو نه مو مخنيوی کړي وي پس لبنتي باید چې بنه مسطح يا ماله شي.

« په ورو کښت او کرونو کي دا ټول کارونه د لاس پواسطه صورت نیولی شي.

« په تجارتی لویو عملیاتو کي معمولاً د تاکونو کرل د ماشینونو پواسطه عملی کیږي.

— هرکله چي تاکونه مکمل خبن شو، هغه غوته چي د هغي نه لاندي
ساقه نمو کوي باید د خاوری له سطحي نه پورته حای ولري.

» واحده ساقه (single cane) چي له کبنت او کرنی نه وروسته
باقي پاتي شوي وي بناخ بي پري کري ترڅو چي دا دوه يا
درې جوانې باقي پاتي شي.

» ځني له دهکانانو څخه دي ته ترجيح ورکوي ترڅو چي له
پنځو تر شپرو پوري جوانې باقي پاتي شي.

» هرکله چي جوانې په اندازه د ۲،۵ سانتي مترو رشد او نمو
وکړي پس پرته له دوه جوانو نوري تولي باقي پاتي قوي
جوانې پري کړئ.

» دا بناخ پري کول د دوه جوانو په باقي پاتي کيدلو سره نتيجه
کېږي چي دا دوه جوانې په ساقو (canes) (باندي قوي نمو
کوي.

— د کښت نه دوه اونى وروسته ناپتروجن په اندازه د ۴،۵ کيلوگرامو
10-6-4/30.5 متر قطار کي استعمال کړئ.

« د بیا څل لپاره عین اندازه ناپتروجن په کلني توګه د پسلی په
لومړیو کي د نمو له پیل کولو نه مخکي استعمال کړئ.

« کيمياوي کود واحد نبات ته په اندازه د ۴۵،۰ کيلوگرام هر یو
نبات ته استعمال کيدلی شي.

» خاوره د دریو نه تر پنحو کلونو په منځ کي ازماينت کړئ.

» هغه کودونه د ګیاه وژونکو (herbicides) درملو لرونکي وي باید چې د انگور تاک ساحه کي استعمال نه کړل شي.

» له ۱۰ نه تر ۱۵ سانتي مترو پوري ملچ (mulch) د هرزه ګیاوو د کنترول او خاورې درطوبت د سانتي لپاره په کار ورل کیدلی شي.

1. په گران وطن
افغانستان کي د انگور له
سلو نه زیاتي نوعي
شتون لري ولی نومول
شوې نه دی دی
انگور عامي نوعي
ubarت دی له:

- » د شمالی کشممش یا ممیز
- » د سپتember په میاشت کي پخپردي.
- » په داخلي شکل سره هم استعمالپوري او هم خارجي هیوادونو ته صادرپوري.
- » د شمالی کشمسي انگور په خپل رنگ کي دير روښانه زير دي.

» حسینی عروسی

» د سپتامبر په میاشت کي پخپزی.

» په عمومي توګه د هیواد په داخل کي په
صرف رسپزی.

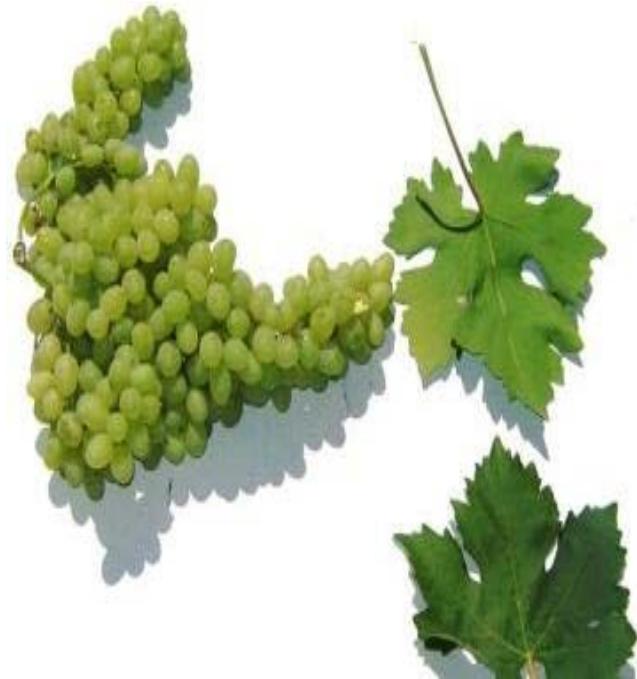
» دا انگور سپین زیر ته ورته رنگ لري.

» عسکری (Askari)

» د اکتوبر په میاشت کي
پخیزی.

» معمولاً صادریرېزی.

» دا انگور شين زېر رنگ
لري.

» غوله دان

» د سپتمبر په میاشت کي پخپزی.

» په داخلی کي په مصرف رسپزی او هم
صادریزی.

» شین رنگ لري.

« سپین منگا (Spen manga) »

« د اکتوبر په میاشت کي پخپزی.

« عموماً تازه په مصرف رسپزی.

« دا انگور په رنګ کي شنه تیاره
وی.

» نادری (Naderi) «

» د سپتامبر د میاشتی په پای کي
پخپندي.

» عموماً په تازه شکل په مصرف
رسپردي.

» سور روپنانه رنگ لري.

Keshmishi Siah Bedana

تور بی دانه انگور

Hussaini

حسینی

. ۱. د تاکستان په تاسیس کولو کي د شبکي يا درابست جوړول پرته له شک نه
ډیرو مصارفو ته اړتیا لري، هو داربست(trellis) باید بنه قوي وي ترڅو د
میوو دروندوالي تحمل کړي او د بادونو په مقابل کي د ودریدلو مقاومت
ولري.

- داربستونه سپری باید قوي وي، د هغې واقعي قيمت د هغې د عمر د خدمت په اساس معلوميدلی شي، نه دايچي د داربست فعلي قيمت په دي معني سره د داربست مجموعي قيمت باید د هغې په عمر(کلونو) تقسيم شي چي استفاده تري كيري.
- د داربست فزيولوژيکي وظيفه دا ده ترڅو چي د انګورو پاني او ګلونه د لمر د روبنایي په وراندي ځای ونيسي، په عمومي توګه هرڅوره چي داربست لوړ وي په هماغي اندازې سره ېي پاني او ګلونه د لمر روبنایي په وراندي زيات ځای نيسی او د تاکستان د حاصل ورکول هم زيات وي.
- د داربست د جورولو لپاره ترتولو بنه وخت د تاک د نمو لومړۍ فصل يا هم د نمو د فصل له پيل څخه وروسته پسلۍ دی.
— په دي برخه کي وروستوالی کول د حاصل ورکولو وخت وروسته کوي.

- اخري پايي يا سنتي د داربست بايد چي بنې ډبلي وي (له ۱۱ نه تر ۱۵ سانتي مترو پوري قطر ولري) او د هغې اوبردوالي له ۲،۷ نه تر ۳ مترو پوري وي ټکه چي پايه د لنگر نکته ده او همدارنګه وايرونه حمایه کوي.
- که چيري سنتي لرگيني وي يا فلزي وي بايد د حفاظتي موادو پواسطه د ورستيدو ضد وپوبنل شي.
- د ځنيو نوعو ونو خادي په طبیعي شکل سره د څو ګلونو لپاره د ورستيدو په مقابل کي مقاومت لري، چي کيدلى شي د داسي ونو له تironو څخه د داربست د پايو لپاره استفاده صورت ونيسي.
- د سنتو ټاکل د دهکانانو پواسطه د مصارفو په نظر کي نیولو سره صورت نيسی.

• پایی یا اخري سنتي تقریباً په اندازه د ۹۱ سانتي مترو په حمکه کي په حاده زاوي سره چي پورته لوری ته کري شوي وي د قطار له استقامت څخه وړاندی نصب کړئ.

- د پایو پورتی لوری باید کم ترکمه ۱،۸ متره د حمکي له سطحي نه پورته وي.

» اخري پایي په مختلفو تګلارو سره کلکېږي.

» عامه تګلاره دا ده چي د یو متر په فاصلې سره د پایي لپاره د پیچ ځای پیچ (screw anchor) جوړ شي.

» هغه زاویه چي د لنگر ځای له واير سره وصلوي باید تقریباً په ۳۴ درجي زاوي سره وي.

« د داربست د ترلو بله لاره دا ده چي له پورته
لوري نه د بنکته لوري په طرف کلکيزي.

« په دي طريقه کي لنگر د ۹،۰ نه تر ۱،۲ مترو
پوري په ځمکه کي خښيزي.

« د خط پایی په عمومي توګه په طول د ۴۲،۷ نه تر ۲،۷ مترو پوري پري کېږي چي کم تر کمه قطر د هغې ۷،۶ متره وي.

« دا پایی د ۶،۰ نه تر ۰،۷۵ مترو په ژوروالي يو له بل نه د اوو نه تر اته مترو په اندازې سره په جلا قطار کي ځای په ځای کېږي.

« حقيقی فاصله گذاري د تاک د فاصلې تر اندازې پوري تراو لري.

- بنه الاستيكي فلزي واير (-High-tensile-) په نويو تاکستانونو کي د هري ورخي لپاره ډير عام شوي دي.
 - د دي وايرونو قوت او دوامداري نسبت متدالو وايرونو ته ډيره زياته وي.
 - دا چي دا وايرونه د قوي او زيات کشش لرونکي (14065 kg/cm²) دي، پس بايد نسبت عادي وايرونو ته او د برق واير ته په اختياط سره لاس په لاس شي.

« په داسې حال کي چې فلزي وايرونه د لوړ کشش لرونکي دی، نسبت برقي سمونو ته قيمته دي، ولید دا واير ډير دوام کوي او د عمر په حساب استفاده کول تري ډير اقتصادي هم دي.

« زنګ و هلي وايرونه کيدلى شي شدیداً تاكونه ضررمند ګړي.

« فلزي واير د زيات کشش لرونکي وي باید د برق سیم د دریم کلاس لرونکي وي، او د ۱۱ نه تر ۱۲،۵ پوري ډبل وي، البتہ ډبلوالی يې ۱۲،۵ نه ډير زيات تر استفادې لاندي نیوں کېږي.

« د واير اندازه د هغې موقععت او د تاكونو د آرایش د سیستم (training system) پوري تراو لري.

- د هغه واير اندازه چي د یو هكتار تاکستان د انگور و لپاره ضروري دي، د قطار په فاصلې، سيم ډبلوالي او تاکستان د آرایش تر سیستم پوري اړه لري.
- وايرونه بنائي په مختلفو لارو چارو سره له اخري پایو سره وصل شي.
- د وايرونو لپاره عامه تګلاره دا ده چي واير یو یا دوه یا خو واري د پایو په چارچاپيره و پیچل شي او وروسته سيم له بعدي پاي سره کتشش کړل شي.
- وسائل و اسباب ويژه بخاطر بسته کردن وايرها وجود دارد.

« دا اسباب د واپرونو د محور نه په استفادې سره
د ستيدلو په وخت کي یا کلکيدلو په وخت کي
آسان او ساده کوي.

« په هغه صورت کي چي قوي فلزي واير د
کشي خاصيت لرونکي وي او استعمال شي،
پس باید د بسته کاری له خاصو وسائلو څخه
کار و اخستل شي.

بیا کته/ لنډیز

- د انګور تاریخچه او سوابق بیان کړئ او بحث پری وکړئ.
- د انګورو رشد او انکشاف تر بحث لاندې ونیسی.
- د تاک ساحه تهیه او آماده کړئ.
- د تاک لپاره ترتولو غوره پیزاین او نما وټاکئ.
- د تاک اماده کول او د تاک په کرل تر بحث لاندې ونیسی.
- د (trellis) شبکې جوړول تشریح او روښانه کړي .